

Utredning av nasjonalt vitenarkiv

Oppsummering av arbeidet så langt

Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler

Kunnskapsdepartementet

22. august 2017

Nasjonale mål og retningslinjer
for åpen tilgang til vitenskapelige artikler

Regjeringens fastsetter følgende nasjonale retningslinjer for å bidra til at alle aktørene arbeider mot samme mål, med tilhørende tiltak som støtter opp under arbeidet:²

1. Vitenskapelige artikler fra offentlig finansiert forskning skal gjøres åpent tilgjengelige. Forskere skal undersøke mulighetene for å publisere sine artikler i åpne tidsskrifter og velge åpne tidsskrifter der det er faglig forsvarlig. Kun i unntakstilfeller kan artikler basert på offentlig finansiering publiseres i tidsskrifter som ikke tillater tilgjengeliggjøring i vitenarkiv.
2. Alle vitenskapelige artikler basert på offentlig finansiert forskning skal deponeres i et egnet vitenarkiv senest ved publiseringstidspunktet, uavhengig av publiseringskanal og uavhengig av når det er mulig å gjøre dem åpent tilgjengelige.
3. Institusjoner og konsortier som forhandler avtaler med forlag skal sørge for at avtalene fremmer åpen tilgang uten økte totalkostnader, og at det er åpenhet om avtalenes betingelser.
4. Institusjoner som finansierer forskningsprosjekter, skal bidra til å dekke kostnader til åpen publisering. For forskningsutførende institusjoner vil kostnader til åpen publisering inngå i budsjettene for forskningsaktivitet på linje med kostnader til annen nødvendig virksomhet. Forskere og forskningsutførende institusjoner oppfordres til å bidra i arbeidet for å fremme publiseringstjenester av god

Tiltak:

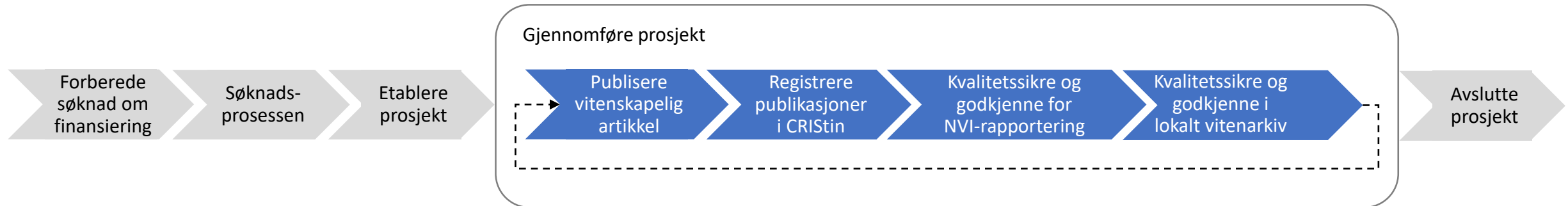
For å bidra til at målene nås, vil regjeringen:³

1. forbedre funksjonaliteten for deponering av artikler via Cristin.
2. utrede hvordan et nasjonalt vitenarkiv skal realiseres.
3. kreve deponering i vitenarkiv lokalt eller nasjonalt som en forutsetning for at artiklene skal telle i den resultatbaserte finansieringen. Kravet forutsetter at vitenarkiv og annen nødvendig infrastruktur for deponering er tilgjengelig for alle forskningsinstitusjonene.
4. bidra til videreutvikling av nye og bærekraftige modeller for finansiering av åpen publisering nasjonalt og internasjonalt.
5. utvikle indikatorer og statistikk for åpen tilgang.

Status for arbeidet

- Vi har tilbakelagt en omfattende fase med kartlegging av dagens arkivlandskap og problemstillinger knyttet til dette
 - Her valgte vi å gå bredt ut for å se NVA i en større kontekst/verdikjede
 - Fokus på å forstå dagens arbeidsflyt og identifisere svakheter her
 - Resultatet oppsummert i en problembeskrivelse
- Utarbeide og forankre målsetningene for NVA (hva vil vi oppnå?)
- Jobber med å definere og beskrive overordnet arbeidsflyt i NVA
- Utarbeidet forslag til en ny, konseptuell informasjonsarkitektur som gir økt gevinstpotensial for NVA (og dekker behov for forskningsprosessen generelt) i samarbeid med Plan 21-forskning i Unit
- Begynt å skissere og beskrive ulike løsningsalternativer

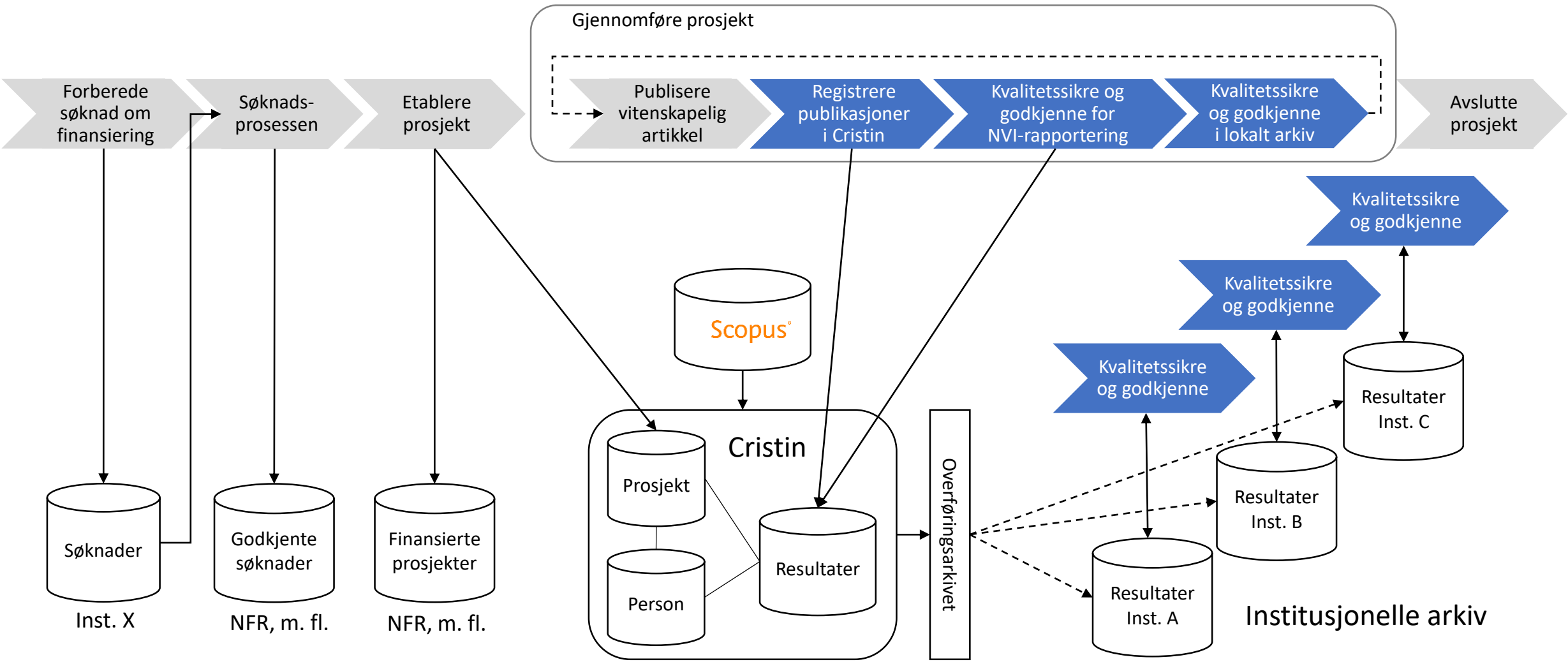
NVA som en del av verdikjeden for forskning (i et prosjektperspektiv)

Problemområder i dagens arkivlandskap

- Lite enhetlige arbeidsprosesser og lite entydige roller og tilhørende fordeling av oppgaver i arbeidsprosessen
- Mye manuelt arbeid med metadata pga. lite gjennomgående dataflyt mellom de ulike arbeidsprosessene i verdikjeden for forskning
- Lite helhetlig informasjonsarkitektur i verdikjeden – mange kilder med stor grad av duplisering av informasjon
- Dupliserte arbeidsprosesser ifm. kvalitetssikring og godkjenning på data knyttet til samme post både i Cristin og instans(er) av lokale vitenarkiv
- Heterogent systemlandskap

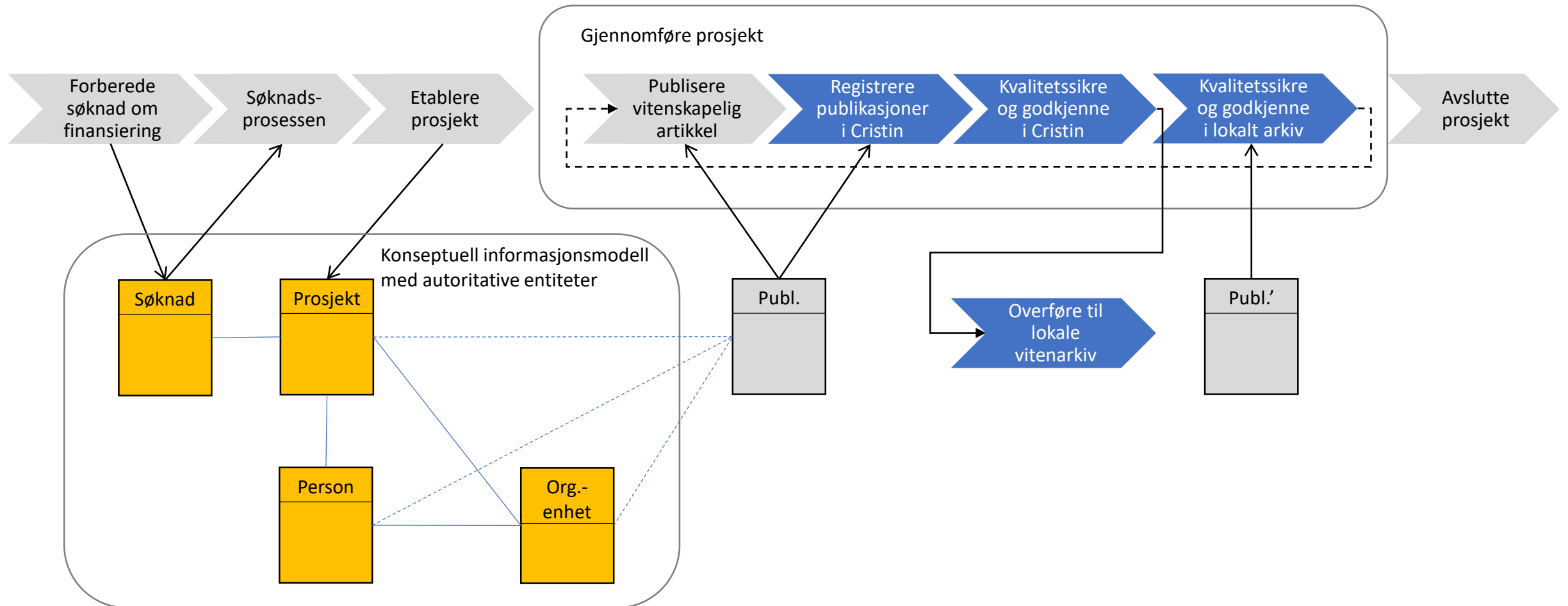
Eksempel på hvordan verdikjeden ser ut i dag

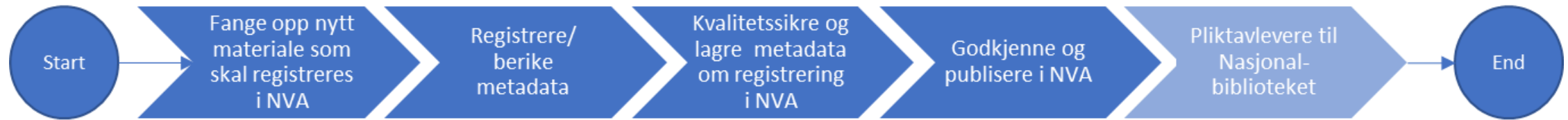
En titt fremover...

Cristin og NVA må ses i sammenheng som del av en felles løsning

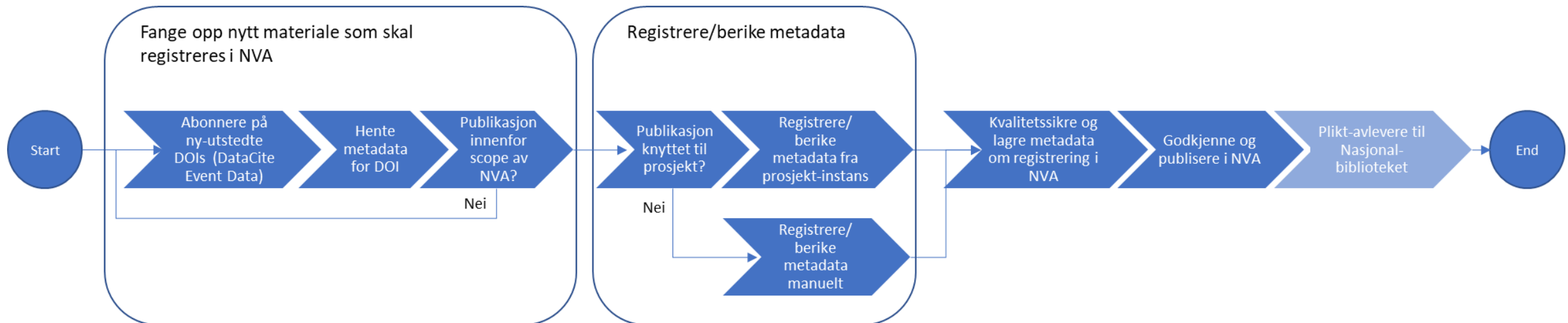
Informasjonsarkitektur som gir gjennomgående flyt av metadata gjennom verdikjeden

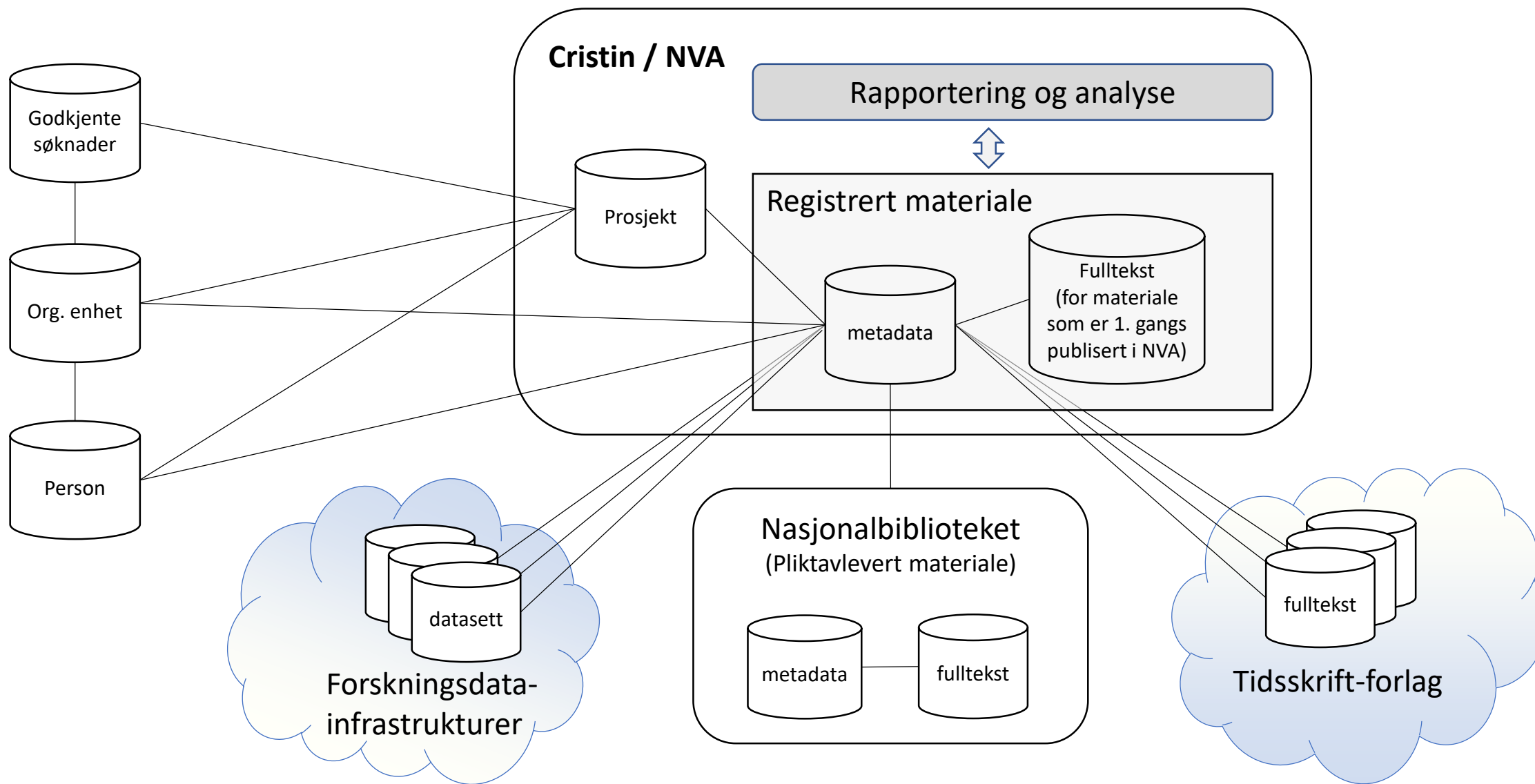
Overordnet arbeidsflyt NVA

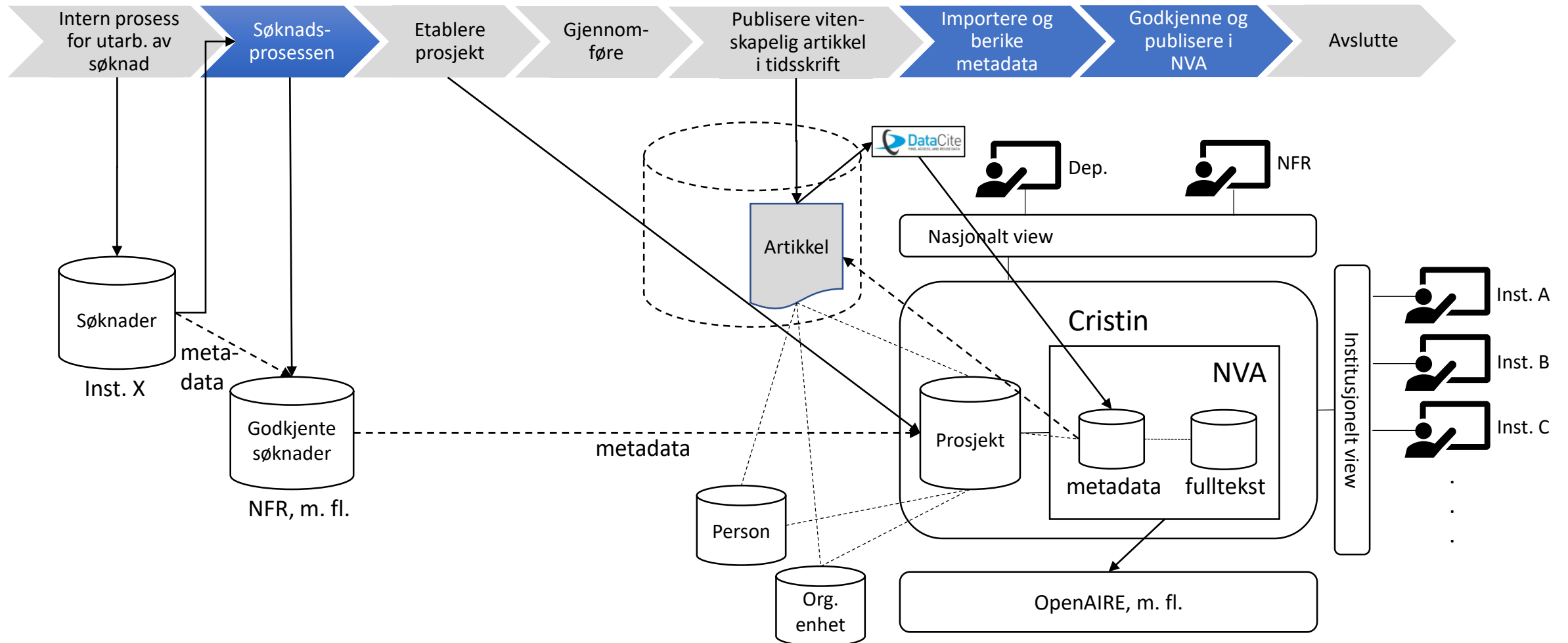
Eks.: Vitenskapelig artikkel publisert i tidsskrift med DOI

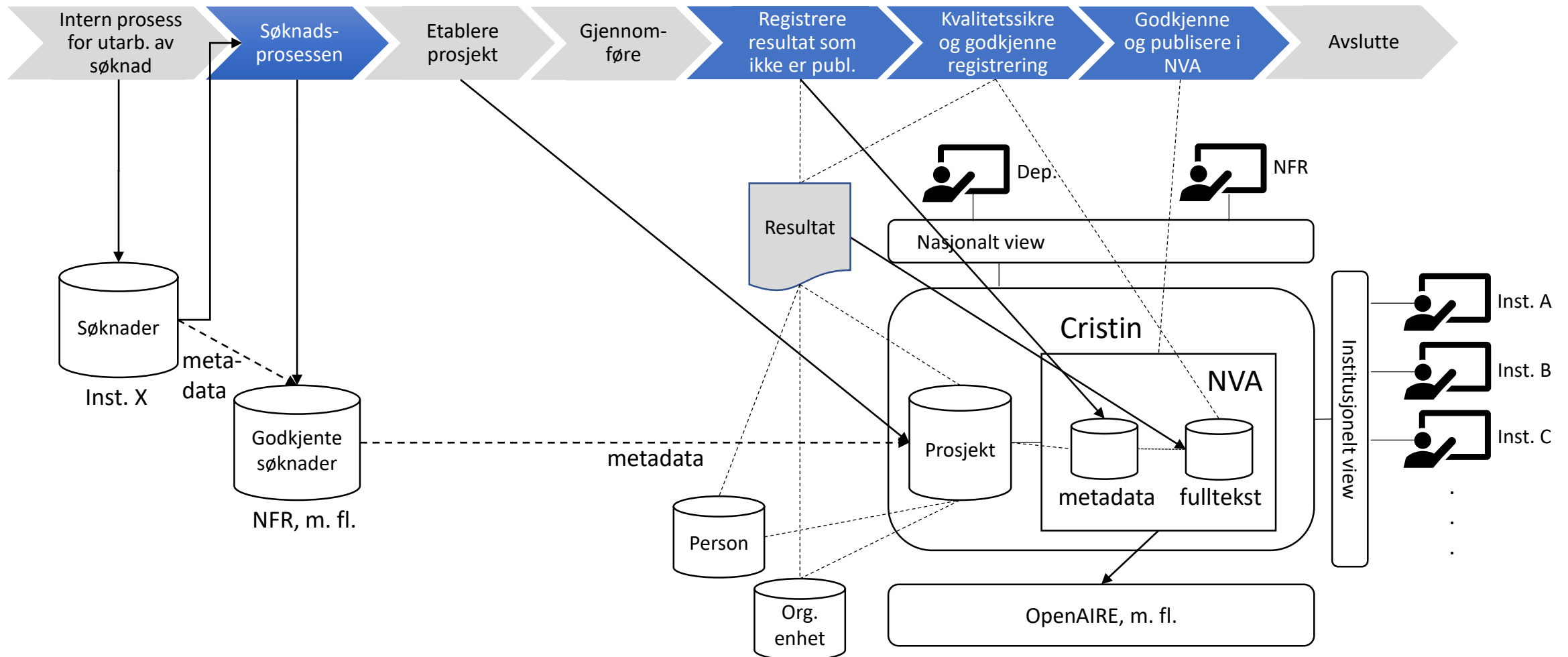
Cristin / NVA

Mulig fremtidig verdikjede og dataflyt (konseptuell) – vit. artikkel med DOI

Mulig fremtidig verdikjede og dataflyt (konseptuell) – første gangs publisering i NVA

Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler

Kunnskapsdepartementet

22. august 2017

Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler

Regjeringens fastsetter følgende nasjonale retningslinjer for å bidra til at alle aktørene arbeider mot samme mål, med tilhørende tiltak som støtter opp under arbeidet:²

1. Vitenskapelige artikler fra offentlig finansiert forskning skal gjøres åpent tilgjengelige. Forskere skal undersøke mulighetene for å publisere sine artikler i åpne tidsskrifter og velge åpne tidsskrifter der det er faglig forsvarlig. Kun i unntakstilfeller kan artikler basert på offentlig finansiering publiseres i tidsskrifter som ikke tillater tilgjengeliggjøring i vitenarkiv.
2. Alle vitenskapelige artikler basert på offentlig finansiert forskning skal deponeres i et egnet vitenarkiv senest ved publiseringstidspunktet, uavhengig av publiseringskanal og uavhengig av når det er mulig å gjøre dem åpent tilgjengelige.
3. Institusjoner og konsortier som forhandler avtaler med forlag skal sørge for at avtalene fremmer åpen tilgang uten økte totalkostnader, og at det er åpenhet om avtalenes betingelser.
4. Institusjoner som finansierer forskningsprosjekter, skal bidra til å dekke kostnader til åpen publisering. For forskningsutførende institusjoner vil kostnader til åpen publisering inngå i budsjettene for forskningsaktivitet på linje med kostnader til annen nødvendig virksomhet. Forskere og forskningsutførende institusjoner oppfordres til å bidra i arbeidet for å fremme publiseringstiltak av god

Tiltak:

For å bidra til at målene nås, vil regjeringen:³

- ✓ 1. forbedre funksjonaliteten for deponering av artikler via Cristin.
- ✓ 2. utrede hvordan et nasjonalt vitenarkiv skal realiseres.
- ✓ 3. kreve deponering i vitenarkiv lokalt eller nasjonalt som en forutsetning for at artiklene skal telle i den resultatbaserte finansieringen. Kravet forutsetter at vitenarkiv og annen nødvendig infrastruktur for deponering er tilgjengelig for alle forskningsinstitusjonene.
- ? 4. bidra til videreutvikling av nye og bærekraftige modeller for finansiering av åpen publisering nasjonalt og internasjonalt.
- ✓ 5. utvikle indikatorer og statistikk for åpen tilgang.